

Ανακοίνωση του Περιφερειακού Τμήματος Βορείου Ελλάδος (Π.Τ.Β.Ε.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.) για τις εξελίξεις αναφορικά με το αναθεωρημένο Σχέδιο Κ.Υ.Α. του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό

Την Τετάρτη 17 Δεκεμβρίου αναβλήθηκε επ' αόριστον η λήψη απόφασης από το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την αναθεωρημένη έκδοση (Σεπτέμβριος 2008) του Σχεδίου Κ.Υ.Α. του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό. Η εξέλιξη αυτή ακολούθησε τη μαζική αντίδραση, στις προβλέψεις του Ειδικού Χωροταξικού, κομμμάτων, κοινωνικών και επιστημονικών φορέων (μεταξύ των οποίων και του Τ.Ε.Ε.), περιβαλλοντικών οργανώσεων, αλλά και πολιτών.

Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη σημασία που έχει ο κλάδος του τουρισμού για το ΑΕΠ, την απασχόληση και εν γένει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, αλλά και την πληθώρα των προβλημάτων που προκαλούν οι ενδογενείς αδυναμίες και ο εξωτερικός ανταγωνισμός, προκύπτει η ανάγκη ολοκλήρωσης των διαδικασιών για το Ειδικό Χωροταξικό και η μη παραπομπή του στις καλές. Προκειμένου, ωστόσο, να γίνει εμφανέστερη η πρόθεση για την ουσιαστική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας και κατ' επέκταση να διασφαλιστεί η απαιτούμενη, για την έγκριση και την επίτευξη της εφαρμογής, ευρεία κοινωνική συναίνεση θα πρέπει η όλη προσέγγιση να τεθεί σε νέα πλέον βάση.

Είναι γεγονός ότι καθ' όλη τη διαδικασία της διαβούλευσης επισημάνθηκε πληθώρα επιμέρους αδυναμιών σε σχέση με τα Σχέδια Κ.Υ.Α. που δίνονταν στη δημοσιότητα. Εντούτοις, η σημαντικότερη ένσταση αφορούσε στην ίδια την φιλοσοφία τους. Το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό θα αποτελέσει το θεσμικό εργαλείο που θα καθορίζει το μοντέλο ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα. Ωστόσο, όλες οι εκδόσεις του έπασχαν από την **έλλειψη ενός οράματος**, με βάση το οποίο θα αναμέναμε να δοθούν σαφείς κατευθύνσεις για την επίλυση διαπιστωμένων προβλημάτων της δομής του ελληνικού τουρισμού και την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του, στο πλαίσιο, πάντοτε, της **αισθητικής προσέγγισης στο σχεδιασμό**.

Το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο, ενώ εισήγαγε ως έναν από τους στόχους του την αειφορία, απέτυχε να την προσεγγίσει μέσω του περιεχομένου του. Ειδικότερα, δεν πραγματοποιήθηκε με ουσιαστικό τρόπο το ζήτημα του κυρίαρχου μοντέλου ανάπτυξης της παραθεριστικής κατοικίας της χώρας μας, που συνδέεται άμεσα με τον κλάδο του τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου, βίλες και διαμερίσματα ανεγείρονται σήμερα σε «εκτός σχεδίου» περιοχές, στο όριο της νομιμότητας ή καταστρατηγώντας την, ως προς τις ανεγειρόμενες επιφάνειες και τις χρήσεις. Οι εγκαταστάσεις αυτές φυσικά δε διαμορφώνουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας, καθώς συχνά συμβάλλουν στην περιβαλλοντική και αισθητική υποβάθμιση των περιοχών στις οποίες αναπτύσσονται, διογκώνοντας τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος του τουρισμού (όπως π.χ. ο περιορισμός σε «κλασικές» μορφές τουρισμού και η περιορισμένη ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών, η υπερσυγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας σε μικρό αριθμό περιοχών, κ.λπ.). Επιπλέον, το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο επιχείρησε να εισάγει τις «σύνθετες και ολοκληρωμένες αναπτύξεις τουριστικών υποδομών», επιτρέποντας ουσιαστικά τη δημιουργία νέων αυτόνομων οικισμών παραθεριστικής κατοικίας, σε περιοχές «εκτός σχεδίου», με αυξημένους όρους δόμησης και μειωμένες αρτιότητες γηπέδων, χωρίς παράλληλα να αποτιμά τις επιπτώσεις στις τοπικές

κοινωνίες και στο περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο απέκτησε τον χαρακτήρα τομεακού επενδυτικού προγράμματος εθνικής εμβέλειας και όχι χωροταξικού σχεδίου.

Ήταν επόμενο, κατά συνέπεια, το Ειδικό Χωροταξικό να συναντήσει την καθολική αντίδραση των φορέων, που συνειδητοποιούν ότι η περισσότερη εκμετάλλευση δεν αποτελεί συνθήκη για την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη του τόπου. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό θα πρέπει να τεθεί εκ νέου σε διαβούλευση με τους φορείς, αφού προηγουμένως αναμορφωθεί ριζικά και τεθεί ως βασική προτεραιότητα η διαφύλαξη της φυσικής, ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας μας και η ανάδειξή της σε ανταγωνιστικό τουριστικό της πλεονέκτημα.